

Ahmet Hakan'a Açık Mektup

1938 DERSİM GERÇEĞİNİ ARARKEN

Sayın Ahmet Hakan Bey,

Sayın Hüseyin Aygün'le Dersim 1938'i konu ettiğiniz 28.11.2011 tarihli CNN Türk televizyonundaki „Tarafsız Bölge“ programınızı seyrettim. 1938 Dersim Soykırımı öncesi ve sonrasını Türkiye kamuoyu önünde konuşmaya açmanızı olumlu buldum. Teşekkür ederim.

Dini ve sosyal temeldeki Ortaçağ iftiraları, devletin 74 yıllık yanlış uygulama ve propagadaları, Dersim Zaza Alevi halkına karşı, başta Türkler olmak üzere Anadolu'nun diğer halklarında neredeyse genlerine işlemiş önyargılar oluşturmuştur. Böyle bir Türkiye ortamında mağdurların sesini duyurması hiç kolay değildir. Ancak sizler gibi samimi insanlar, Dersim halkının her bakımdan mağduriyetinin Türkiye ve dünyada anlaşılmasına yardımcı olabilirler. Ve ancak sizin yaptığınız aydınlatıcı programlar çoğaltılabilirse, Türkiye halkları aydınlanabilir.

Programınızda Sayın H. Aygün'le birlikte, Dersim Soykırımının karanlık yanlarını aydınlatmaya çalıştınız. Ancak Sn. Aygün aşağıdaki anahtar sorularınıza, Dersim Zaza halkının tarihine, sosyal yapısına ruh haline ve kültürüne hiç uymayan cevaplar verdi. Konuya olumlu katkıda bulunmak, olası aydınlanmanın önünü açmak amacıyla, gerek hafıza kaybı nedeniyle ve gerekse korkudan Dersim 1937/38 Zaza Alevi Soykırımının doğru dile getirilemeyen yanlarını bilginize sunuyorum.

1. Dersim halkı Atatürk'ü seviyor mu?

Sizin bu sorununuzu Sn. H. Aygün: „Dersim halkı Atatürk'ü seviyor.“, şeklinde cevapladı. Sn. Aygün bu sevgisini seçimden önce dile getirseydi, Dersim halkının da sevip sevmediği ortaya çıkardı.

Bu soru komik olduğu gibi verilen cevap da komiktir. Çünkü Türk aydınları, eğer gizli tutulanları ortaya çıkarmak istiyorlarsa, herşeyden önce devlet ve kanun zoruyla 'sevme mecburiyeti'ni veya 'zoraki sevme'yi kaldırma yönünde çalışmaları gerekmez mi?

Dersim Zaza halkı yüzyıllardır hem dini ve hem de etnik olarak takip edilmektedir. Dersim'in yaşlı kesimi yüzlerce Kerbela katliamı kadar yoğun zulüm görmüş. 1981 Asker Darbesi, Dersim halkı için 2. bir 1938 dir. Türkiye kamuoyu önünde konuşturulmaya çalışılan Dersim insanının içindekini добрaca söyleyememesi kadar doğal birşey olamaz.

Ancak bizler son 30 sene zarfında, yaşlı kesim daha bu dünyadan göçmeden, ulaşabildiklerimizle kapalı kapılar arkasında konuştuk. Saatlerce ses kayıtları var elimizde. Doğrusu bu kayıtların hiç biri sayın H. Aygün'ün yukarıdaki soruya dair size verdiği cevabı doğrulamıyor.

2. Sn. Aygün tarafından Dersim'in Zaza etnik kimliği inkar ediliyor.

1900 ile 1906 yılları arasında Alman dilbilimcisi Oskar Mann, Zaza halkının yaşadığı bölgede Zaza Dili'ni kaydetmiş ve Zaza Dili'nin Grameri 1932 yılında Berlinde dilbilimci Karl Hadank tarafından yayınlanmıştır. Bu eserde şöyle yazılıdır: „Dersim Zazaların güçlü kalesidir.“

Ayrıca Dr. Zülfü Selcan'ın Berlin Teknik Üniversitesinde hazırlanıp yayınlanan geniş kapsamlı, teferruatlı bir bilimsel eseri vardır: Zaza Dili'nin Grameri [Grammatik der Zaza-Sprache, Berlin 1998]. Alman ve Avusturya üniversitelerinde bu eser temelinde Zazaca dersler verilmektedir.

Bu eserler gibi Zazaların dili ile etnik ve kültürel kimliği üzerine mevcut olan birçok bilimsel çalışma, Zaza Halkı'nın Türkiye'nin 3. büyük halkı olduğunu ortaya koymuştur. Gene elimizdeki dökümanlara göre, 1938 Soykırımı, Dersim'de özellikle Zazaca konuşan halka uygulanmıştır. Devletçe planlanıp imha edilmesi kararlaştırılan halk Zaza Alevileridir. İsimsiz ve kimliksiz bir halk değildir!

Siz de biliyorsunuz ki Alevilik sadece bir inançtır. Halkımız için de etnik bir tanım yerine geçemez. Bir Zaza olan Sn. Aygün'ün Zaza kimliğini kendi adına inkar etmesine diyeceğimiz yok. Ancak tüm Zaza halkı adına inkara kaçması kabul edilemez.

3. Dersim Zaza halkı 'kızılbaş' mı?

Ben 54 yaşındayım. 1938 de anne tarafım köylüleriyle birlikte (Annemin babası bir dervişmiş. Hayatında hiç bir zaman eline silah almamış.) Xae Deresinde kurşuna dizilmişler. Ben de soykırımın yapıldığı bazı dere ve mağaraları biliyorum. Soykırımdan kurtulan birçok insanla haşır neşir oldum. Zazaca anadilimdir. Zazaca yazdığım ve yayınladığım kitaplar var. Dedemin (babamın babası), Davut Sulari'nin Zazaca cem ve cematlerine katıldım. 1979 yılında 100 yaşın üzerindeyken ölen Pazapun'lu ninemin masal ve hikayelerinin yanı sıra dualarıyla büyüdüm. Hiç bir zaman ve hiç bir yerde bir Zaza Alevi'nin kendini „kızılbaş“ diye tanımladığını duymadım.

Anadolu toplumlarının tarihini, kültür ve inançlarını yakından tanıyanlar için gerçek şudur: Ne Türkmen Aleviler, ne Türk Bektaşiler, ne de Zaza Aleviler kendilerine hiçbir zaman 'kızılbaş' dememiştir, şimdi de demiyorlar. Çünkü bildiği gibi Osmanlı Yönetimi, 'kızılbaş' kelimesini, Alevi halkı aşağılamak, küçük düşürmek ve dolayısıyla hakaret etmek için kullanmıştır.

Eğer Sn. Aygün kızılbaşlığı sadece kendisine yakıştırıyorsa, diyeceğimiz birşey olamaz. Ancak Dersim Zaza Alevilerine bunu yakıştırması son derece yanlıştır, buna hakkı yoktur.

Günümüzde 'kızılbaş' kelimesi bazı karanlık solcu çevreler tarafından, kızıl komünizme sinsice yaklaştırılıp, yedek ve uyduruk bir kimlik propaganda edilmektedir. 'Kızılbaş' ve 'kızılbaşlık' propagandasının asıl hedefi, Zaza Alevi halkın demokratik mücadelesini zayıflatmak, haklarını almasını engellemek ve asimile etmektir.

4. Dersim 1938 katliam mı? Soykırım mı?

Dersim 1937/38 de Zaza halkına uygulananlar, uluslararası „jenosid“ (genozid) yani soykırım tanımına fazlasıyla uyuyor. Bu soykırımı yapanlar, hiç bir dine sığmayan ve özellikle İslam'a tamamen aykırı bir uygulama olarak ölümlere gömülme hakkı bile vermemiştir. Dersim'de yapılanlar katliam değil, planlanan bir soykırımdır. Doğru adı Zaza Alevi halkının soykırımıdır.

Sayın Ahmet Hakan Bey,

Zaza ya da Zaza kökenlilerin gerçekleri araştırıp konuşabilmesinin, ne yazık ki alt yapısı henüz mevcut değildir.

Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar gelip giden hükümetlerin hepsi, gerçekleri saklayarak Türk halkını da aldatmıştır.

Türk aydınlarının, Türk halkından da gizlenen gerçeklerin gün ışığına çıkarılması için çaba sarf etmeleri gerekir. Bu, özellikle Türk aydınlarının tarihi ve vicdani bir görevidir.

Selam ve saygılarla.

Hakkı Çimen, 06.11.2011, Almanya